વિષય - ગણિત ૪. ભાગ અને પૂર્ણ

❖ **અધ્યયન નિષ્પતિઓ :-** 1. અપૂર્ણાંકો વિશેની સમજ મેળવે છે. 2. વસ્તુઓના જથ્થામાંથી અનુરૂપ ભાગને શોધી કાઢે છે.
3. આપેલ અપૂર્ણાંકના સમકક્ષ (સમાન) અપૂર્ણાંકને ઓળખે છે અને બતાવે છે.
4. આપેલ અપૂર્ણાંક ને દશાંશ સ્વરૂપમાં અને તેનાથી ઊલટું પણ દર્શાવે છે.

પ્રશ્ન-1.(a) નીચેની આકૃતિઓમાં કેટલામો ભાગ રંગેલો છે ? તે અપૂર્ણાંક સ્વરૂપે દર્શાવો.

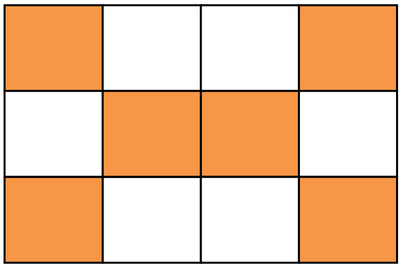

____

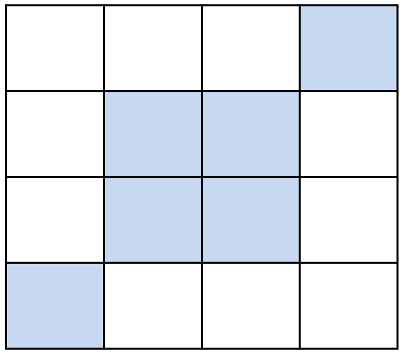

____

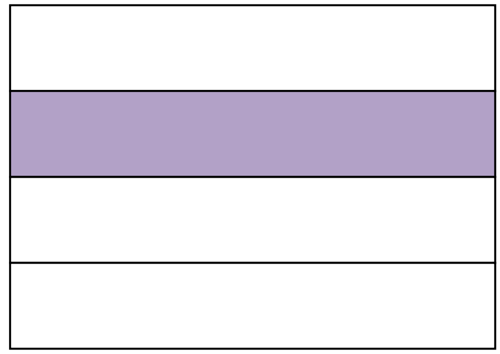

____

પ્રશ્ન-1.(b) નીચેની આકૃતિઓમાં આપેલ અપૂર્ણાંક પ્રમાણે રંગ પૂરો.

$\frac{1}{4}$

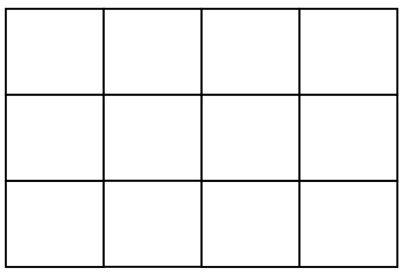

$\frac{1}{2}$

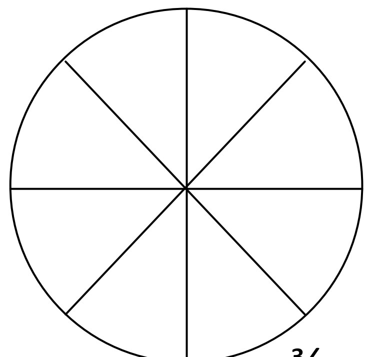

$\frac{3}{4}$

પ્રશ્ન-2. નીચે આપેલા ચોરસના અલગ અલગ રીતે ચાર એકસરખા ભાગ પાડોં

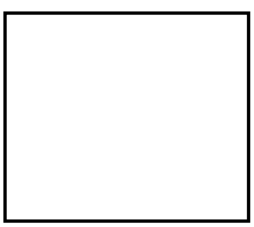

પ્રશ્ન-3. સીમા નીચે આપેલી ચોકલેટમાંથી ચોથા ભાગની ચોકલેટ પિંકીને, પાંચમાં ભાગની ચોકલેટ દિશાને અને નિશાને દસમાં ભાગની ચોકલેટ આપે છે અને બાકીના ભાગની ચોકલેટ પોતાની પાસે રાખે છે તો દરેકને ચોકલેટનો કેટલામો ભાગ મળે છે.

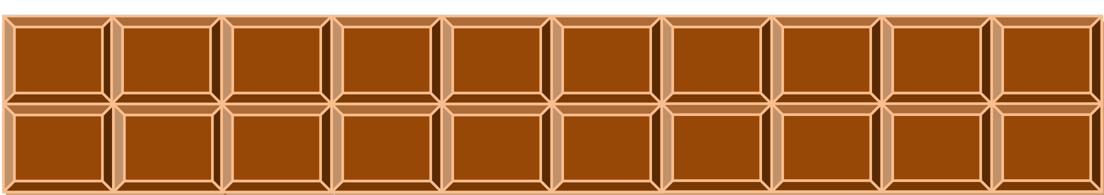

પિંકી - .... દિશા - .... નિશા - .... સીમા - ....

પ્રશ્ન-4. નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ માટે યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.

(1) 50 પૈસા એ 1 રૂપિયાનો કેટલામો ભાગ છે ?......................

(a) પોણો (b) અડધો (c) આખો (d) ચોથો

(2) 1 રૂપિયો એ 10 રૂપિયાનો કેટલામો ભાગ છે ?......................

(a) દશમો (b) પોણો (c) અડધો (d) પાંચમો

(3) 1 દિવસના 24 કલાક છે, તો ચોથા ભાગના કેટલા કલાક થાય ?.............................

(a) 8 કલાક (b) 12 કલાક (c) 4 કલાક (d) 6 કલાક

(4) 2 રૂપિયા એ 10 રૂપિયાનો કેટલામો ભાગ છે ?.....................................

(a) દશમો (b) પોણો (c) પાંચમો (d) અડધો

(5) નીચેનામાંથી $\frac{1}{2}$ નો સમઅપૂર્ણાક ....છે.

(a) $\frac{1}{8}$ (b) $^{4}/_{8}$ (c) $^{2}/_{6}$ (d) $\frac{2}{5}$

(6) 100 સિક્કાનો $\frac{2}{5}$ ભાગ એટલે ....સિક્કા.

(a) 40 (b) 50 (c) 10 (d) 75

(7) 1 કલાકની 60 મિનિટ છે, તો અડધા કલાકની કેટલી મિનિટ થાય ?.............................

(a) 15 મિનિટ (b) 20 મિનિટ (c) 30 મિનિટ (d) 45 મિનિટ

(8) 1 દિવસનો ત્રીજો ભાગ .... કલાક થાય.

(a) 3 કલાક (b) 8 કલાક (c) 5 કલાક (d) 12 કલાક

પ્રશ્ન-5. નીચે આપેલી રંગ પૂરેલી અને રંગ પૂર્યા વગરની વસ્તુઓને અપૂર્ણાકનાં સ્વરૂપમાં દર્શાવો.

ક્રમ	વસ્તુઓનું જૂથ	રંગ પૂરેલી વસ્તુઓ અપૂર્ણાક સ્વરૂપે	રંગ પૂર્યા વગરની વસ્તુઓ અપૂર્ણાક સ્વરૂપ
1	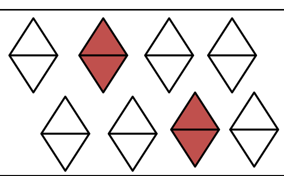		
2	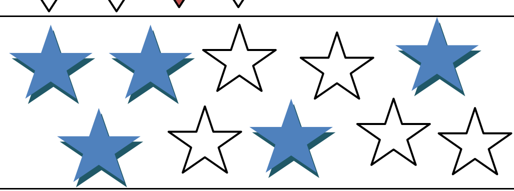		
3	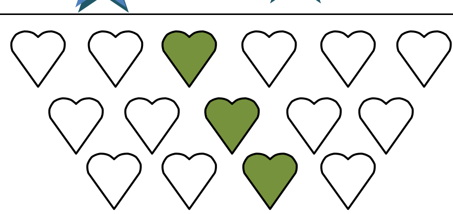		

પ્રશ્ન-6. નીચે શાકભાજીના ભાવની યાદી આપેલી છે, તેને આધારે પ્રશ્નોના જવાબ આપો.

શાક વાટિકા	
શાકભાજી	ભાવ રૂપિયામાં (પ્રતિ કિગ્રા)
ટામેટા	15 રૂ.
ભીંડા	20 રૂ.
પરવળ	30 રૂ.
દૂધી	12 રૂ.
કાકડી	16 રૂ.

(1) ½ કિગ્રા પરવળની કિમંત કેટલી થાય ?

(2) 3½ કિગ્રા ભીંડાની કિમંત કેટલી થાય ?

(3) 1¼ કાકડીની કિમંત કેટલી થાય ?

(4) 1¾ ભીંડાની કિમંત કેટલી થાય ?

(5) 2¾ દૂધી અને ⅓ ટામેટાંના કુલ કેટલા રૂપિયા થાય ?

પ્રશ્ન- 7. મયૂરને શાળાએ પહોંચવા 2½ કિલોમીટર અંતર કાપવું પડે છે. તેને શાળાએ જવા અને ત્યાંથી ઘેર પાછા આવવા માટે કુલ કેટલું અંતર કાપવું પડે ?

પ્રશ્ન- 8. કાજલે 13 રૂપિયામાં પેન્સિલ અને પેન ખરીદ્યા, અને દુકાનદારને 20 રૂ. ની નોટ આપી. દુકાનદારે કાજલને 2 રૂ. અને 1 રૂ. ના સિક્કા પાછા આપ્યા તો કાજલને 1 રૂ. અને 2 રૂ. ના કેટલા સિક્કા પાછા મળ્યા ?

પ્રશ્ન-9. અમદાવાદ થી દિલ્લી જવા માટે સાબરમતી એક્ષપ્રેસ વડોદરા અડધો કલાક મોડી આવશે. વડોદરા આવવાનો નિયત સમય સવારના 6:00 કલાકનો છે.

(1) ટ્રેન વડોદરા કેટલા કલાકે આવશે ?.....................................

(2) વિશાલ 2¾ પછી બીજા સ્ટેશને ઉતરશે તો તે કેટલા કલાકે સ્ટેશને ઉતરશે ?....................